



Un gând bun, o inimă curată, zâmbete și pace în suflet, este tot ce vă dorim de Sărbătorile Crăciunului și în anul care vine!
Vă mulțumim că ne-ați fost alături și în acest an! Dorim să fim împreună și la anul!
Crăciun fericit și la mulți ani, 2023!

Colectivul redacțional al Ziarului **DRUM**



DRUM



PUBLICAȚIE EDITATĂ DE CASA MUNICIPALĂ DE CULTURĂ ROȘIORI DE VEDE

Fondat 1935. Seria nouă. ISSN 1454 - 198X

ANUL 25, NR. 664, DECEMBRIE 2022

Editorial

Cântec pentru România

Dincolo de România subumană, cum este ea văzută de industria comunicării, cu accidente, crime și tot felul de deviații, privite ca reguli generale, iar nu excepții ale realității românești, există o Românie firească, locuită de cetățeni responsabili, care își cunosc menirea pe lume, punându-și în valoare capacitățile moștenite, dar și pe acelea dobândite prin instrucție și educație.

Chiar în anii grei, marcați de războaie, secetă, dictatură comunistă, România a sădit în sufletul fiilor săi valori perene: bunătate, moralitate, iubire, iertare, modestie, patriotism... Ea a țesut în fibra ființei noastre o puternică legătură cu pământul strămoșesc, cu apele ce-l străbat, cu pădurile ce-i aduc răcoarea și cântecul, cu seninul cerului către care ne-am îndreptat rugăciunile și de unde am așteptat un răspuns la întrebările noastre.

România oferă mult potențial și multă frumusețe atât locuitorilor săi, cât și acelor care doresc să ne cunoască. Splendorile și sălbăticia naturii se împletesc cu abisurile mitologiei.

România este țărâmul de basm, în care am copilărit, admirându-l pe Făt-Frumos cum se luptă cu zmeii și îi biruie. Este plaiul pe care s-a născut Miorița, dar și altarul unde ne-am lăsat miruți cu iubire din teiul eminescian. Am crescut cu autentică muzică populară, cu doinele și baladele de dor și vitejie.

Pământul acesta, pe care ființăm de mai bine de două mii de ani, este o moștenire sacră de la strămoșii noștri care l-au iubit, l-au muncit și l-au apărât.

Nu suntem o „țară mioritică”, așa cum le place să spună unora dintre români! Acest „plai mioritic” a dat lumii valori culturale intrate în patrimoniul universal, oameni politici cu o rară clarviziune, conducători capabili să se bată pentru această bucată de pământ cu oștile unor mari imperii medievale. Înainte de toate, însă, el și-a hrănit fiii, i-a crescut în spiritul creștin și i-a educat, să nu stea cu fruntea plecată în fața nimănui...

Pe 1 Decembrie, am sărbătorit Ziua Națională, o zi înscrisă cu litere de aur în istoria contemporană.

România, „țara mea de glorie, țara mea de dor”, te iubim!

Îți dorim sănătate și prosperitate, înțelegere cu celelalte nații, capacitatea de a ține piept vitregiilor vremurilor pe care le parcurgem, tăria morală de a-i înfrunța și birui pe toți cei, dinăuntru sau de aiurea, care îți vor răul...!

Fie ca Bunul Dumnezeu să binecuvânteze România și pe toți prietenii ei adevărați, iar Anul Nou, care bate la porțile omenirii, să aducă sănătate și bucurii în casele românilor de aici și de pretutindeni, să aducă Pacea în lume!

Domnița NEAGA



Sfintele Sărbători de Crăciun și Anul Nou 2023 să vă aducă sănătate, putere de muncă și multe satisfacții alături de cei dragi.
La Mulți Ani!

Primar,

Ec. Valerică-Gheorghe Circumaru

EUROPA DE ACASĂ



EUROPE DIRECT Teleorman - legătura TA cu Europa!

• Campania

„Stă în puterea ta să schimbi ceva!” a ajuns la Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu” din Roșiori de Vede

Echipa de teatru a centrului EUROPE DIRECT Teleorman a susținut, în data de 28 noiembrie 2022, la Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu” din Roșiori de Vede, o nouă reprezentație de teatru forum cu tema „Gata să acționăm pentru natură” din cadrul campaniei „Stă în puterea ta să schimbi ceva!”.

Chiar dacă publicul nostru, alcătuit din elevi și profesori de la liceul cu

profil economic din Roșiori de Vede, a avut mai multe emoții decât protagoniștii piesei de teatru forum, totuși au fost și curajoși care au intervenit în piesă și au schimbat în bine deznodământul acesteia,

demonstrând că și lor le pasă de mediul în care trăiesc.

Marinela Rușanu
Aurelia Bărbuț

Continuare în pagina 8

„DRUM”-ul roșiorian, la ceas de sărbătoare

„Drum”, ziar cu un distinct profil cultural, editat de Casa Municipală de Cultură din Roșiori de Vede, a împlinit, iată, 25 de ani de când a fost reluat, în decembrie 1997, de către un grup de intelectuali entuziaști ai urbei noastre, în frunte cu poetul Paul Amet.

Dorindu-se un continuator al vestitei reviste interbelice „Drum”, în care semnau nume importante ale culturii roșioriene (Alexandru Popescu-Tair, Nicolae Stănescu-Udrea, Petre Frânculescu, Constantin Salcia, Ion Pena ș. a.), acest ziar, la cârma căruia au fost, în ultimul sfert de veac, scriitori și publiciști roșiorieni de prestigiu, de la Paul Amet și Liviu Nanu până la Liviu Comșia, și, mai nou, de câțiva ani, Monica Tuinete, referent de creație artistică al DCECS, a coagulat în jurul său energiile creatoare ale celor mai importante personalități culturale ale orașului nostru, conturând o puternică și bogată identitate spirituală a Roșiorului.

Având ritmicitate mensuală, deși în trecut apărea chiar și săptămânal, ziarul „Drum”, la care colaborez de peste un deceniu (din ianuarie 2011, mai precis), a ajuns în prezent la numărul 664 numai grație unui colectiv de redacție inimos și talentat, cititorilor săi fideli, Consiliului local al Primăriei care susține financiar publicația și, bineînțeles, editurii alexandrene Tipoalex, care asigură tipărirea sa.

LA MULȚI ANI ziarului „Drum”! Să dea Dumnezeu să depășești numărul 1000!

LA MULȚI ANI colegilor mei de redacție, precum și cititorilor roșiorieni, cărora le doresc sănătate și împliniri alături de cei dragi!

Prof. Cristian Gabriel MORARU

„Verba volant, scripta manent”

Jurnal de scriitor

1.11.2022 – Noiembrie. Luna de lângă Crăciun, spunea bunica. Și ploua, ploua sau ningea atunci ... astăzi însă e o zi primăvărată, venită parcă să confirme expresia: „toamna este o a doua primăvară când fiecare frunză este o floare” (Albert Camus). Și da, este o toamnă deosebit de caldă, cum spun și meteorologii, iar asta îi bucură pe mulți, gândind că fiecare zi călduroasă scade prețul facturilor la gaze și energie electrică. Iar printre cei mulți ești și tu și te gândești cu groază la frigul prin care ai trecut ... și vei mai trece, poate ... și mergi spre locul de muncă și strada Renașterii îți amintește cum ai renăscut, asemeni Păsării Phoenix ... pentru că da, speranța moare ultima, îți spui ...

* **Augustin Doman:** „— Se pregătește ceva? Vineri, pe la Horezu m-am întâlnit cu două convoaie de mașini militare care transportau probabil materiale militare în marile containere. Azi-dimineață, în Defileul Jiului, am întâlnit alte două convoaie de camioane militare, cu mașini antemergătoare”.

„— Transportau conserve de fasole cu ... cărnați! Scria pe etichetă, nu ai fost atent. Fasolea este foarte importantă în război, dragă, Gusti! Ai făcut armata, nu e așa?” — zice **Adrian Alui Gheorghe**.

* **Marian Barbu:** „Odysseas Elytis - «Cred că poezia, la un anumit nivel de plenitudine, nu este nici optimistă, nici pesimistă. Ea reprezintă mai degrabă o a treia stare a spiritului, unde contrariile încetează să existe. Nu mai există contrarii deasupra unui anumit nivel de altitudine. Astfel poezia seamănă cu însăși natura, care nu este nici bună, nici rea; ea pur și simplu este. Astfel poezia nu se mai supune obișnuirilor distincțiilor cotidiene». «Mental, am o abordare similară. Și cred că este una dintre cele mai potrivite atitudini de apropiere de poezie, uneori mult prea prăpăstios copleșită de percepția istoricistă, de zgura biografică, adusă într-un punct de gravitație exagerat și incompatibil și cu materia ei și cu propensiunile firești către obiectivitate ale celui care vrea să o studieze»”.

* **Vera:** De la fiul ei, Radu, citire: „Unele lucruri — e mai bine să nu le știi ...”.

2.11.2022 – „Dușul de dimineață face parte din rutina zilnică a milioane de oameni, dar, potrivit unui expert în igienă, dușul chiar

nu este important și nu trebuie făcut vreodată. Profesorul Sally Bloomfield, de la London School of Hygiene and Tropical Medicine, a spus că singurul motiv pentru care ar trebui să facem duș este să fim acceptabili din punct de vedere social. Ea a spus că spălarea excesivă ar putea elimina organismul de microbiomul său autoreglabil - microorganismele care trăiesc în corpul nostru și ajută la controlul nivelului de ulei de pe piele” (antena3.ro). Hm!

3.11.2022 – Ora 6.50. Îți pregăteai terciul de ovăz cu lapte când un vuiet venit parcă din adâncul pământului ți-a atras atenția, apoi trepidăția mobilei, fâlfâitul perdelei, balansul ghivecelor cu flori, suspendate. De la Spitalul Grigore Alexandrescu, din gardă, vocea fiicei tale răsună în telefon: ai simțit cutremurul, mama???

* Strada Grațiilor. Câteva pâcuri de tufănele se leagănă grațioase în adierea vântului.

4.11.2022 – Horia Gârbea: „Juriul celei de-a șaptea ediții a Galei «Scriitorul Anului» de la Iași a desemnat-o pe ANA BLANDIANA Scriitoarea Anului 2022, ea primind astfel poate cel mai important premiu literar din România”.

6.11.2022 – Augustin Doman: „Mai de dimineață, cerul era plin de pete de nori, de-un negru estompat, măzgălite parcă de niște copii răzgăiați care se joacă pe hârtie cu acarele. Peste zi, au apărut mari pete albastre de cer, parcă vopsite de Sabin Bălașa. Iar după-amiază, norii umblau dinspre nord ca niște pete bogate, negre, desenate în carbune parcă de un grafician pe cât de talentat, pe atât de nervos. Doar acum, pe la ora 17, spre apus văd un fel de câmp de maci de un impresionist francez. Câtă artă! Iar meteorologii numesc prozaic toată chestia asta cer variabil”. Așa ceva doreai și tu să scrii... dar ...

7.11.2022 – Tudorel Urian: „L-am cunoscut acum 40 de ani. De la el am învățat cum să trăiesc precum un copac (cu rădăcinile înfipte adânc în pământ, egal cu mine însumi în bucurii și în eșecuri, insensibil la vanități și orgolii, bucurându-mă de succesiunea anotimpurilor și frumusețile din jurul meu, fără tentația câștigurilor ușoare de o clipă) și să rămân, în același timp, om.

Florina CARVACI

(continuare în pag. 7)

Citatul lunii

„Teologii ortodocși afirmă că Hristos s-ar fi întrupat chiar dacă Adam și Eva n-ar fi căzut în păcat. El s-ar Fi întrupat pentru ca noi, oamenii, să ne putem apropia cât mai mult de Dumnezeu”.

(„Dimineți cu Dumnezeu” — Părintele Trifon)

Rubrică îngrijită de Adriana Miu

LA LUMINA ZILEI

Dimineața

Au fost asfaltate aleile pietonale dintre blocurile D, dintre strada Lt. Bălăcescu și strada C. Dobrogeanu Ghenea. De asemenea, au fost astupate cu asfalt gropile de pe străzile și de pe unele trotuare. E urmarea achiziționării unei stații proprii, de preparare, de către Urbis, a materialului bituminos.

La prânz

Cultura roșioreană a cunoscut o desfășurare mai mare, după 1991, după decesul lui Alexandru Popescu Tair, prin

abnegația lui Florin Săvoiu, fostul director al Casei de Cultură, în 1991.

Bineînțeles că meritul principal îl au creatorii, artiștii înșiși. Felicitări!

În amurg

Deși sunt modernizate multe străzi cu locuințe tip case, se „ruralizează” din punct de vedere demografic. Locuitorii au îmbătrânit. Mortalitatea e mare. Natalitatea e mică. Tinerii pleacă în străinătate. Proprietățile se vând. Doar unii cetățeni prosperă în palatele lor.

Gh. Tutcălău

Trăire creștină

Ce mai poate însemna o sărbătoare astăzi?

Aș fi dorit să așez pe hârtie câteva gânduri despre ziua de 1 Decembrie ca zi de Sărbătoare Națională care poate fi șansa de a fi împreună, ca români, în fața istoriei, așa cum a fost ea scrisă de înaintașii noștri. Dar ce sens mai poate avea astăzi cuvântul „neam” sau cuvântul „patriotism” într-o lume fără granițe, în care, gândul că pot trece granița fără pașaport sau buletin când merg în vacanță, este mai puternic decât orice sărut de drapel?

Aș fi fost poate ușor patetic sau cumva „cu capul în nori”; deși dacă nu ai cerul în tine nu știi nici ce să faci pe pământ. Cred că nu putem uita că Mântuitorul le spune Apostolilor că „*mergând învățați toate neamurile...*”, iar în descrierea Judecării de Apoi se amintește de faptul că vor veni neamurile la judecată și va despărți pe cei buni de cei răi așa cum desparte păstorul oile de capre.

Neamul are un specific cultural, religios, emoțional, specific prezent în toți aceia care formează neamul. Poporul nu e similar cu neamul – eu îmi apăr sărăcia și nevoile și neamul. Dar nu intru în semantică.

Aș dori să împărtășesc cu cititorii câteva gânduri despre sărbătoarea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos. Ce înseamnă această sărbătoare pentru omul de astăzi, fragmentat de frică, de incertitudini, dorințe de împlinit, cuprins de o fragilizare a confortului și altele asemenea? Ce semnificație mai poate avea ziua Nașterii lui Hristos pentru un suflet împovărat de neîncredere și deprimare?

Cred că putem fi de acord că sărbătorile nu pot fi definite pe baza fotografiilor de pe rețelele de socializare. Acolo este o sărbătoare continuă. Sărbătorile sunt momente de comuniune și de o profundă sensibilizare.

În sărbătoare suntem capabili de

sentimente de altruism și empatie parcă mai mult decât în alte zile. De ce? Pentru că în sărbătoare suntem transpuși într-o altă lume. Înțelegem sărbătorile în funcție de cât efort duhovnicesc depunem în a înțelege și trăi fiecare sărbătoare. Deci nu poate fi sărbătoare fără pregătire. Sărbătorile nu devin momente de lumină duhovnicească în mod miraculos.

Ele se pregătesc „cu timp și fără timp” după expresia Sfântului Apostol Pavel. Sărbătorile nu vin așa pur și simplu; ele țin de o anumită atmosferă de redimensionare a vieții interioare. În mod evident și masa și toate pregătirile sunt parte din această atmosferă. Dar nu totul. A face din sărbătoare doar un festin gastronomic lipsit de orice sens spiritual e o mare pierdere. Vidul spiritual în trăirea sărbătorilor este sursă de frustrări și nemulțumiri continue.

Un gânditor creștin spunea că Hristos a venit într-o lume plictisită, în care nu se mai întrezărea niciun sens. Nașterea Mântuitorului nu anunța nimic și totuși a schimbat totul. Trei magi și niște păstori au avut intuiția de a vedea în Pruncul din ieslea Betleemului pe cel care va da un sens istoriei mântuirii.

Găsim în Evanghelia după Luca un cuvânt care mă cutremură ori de câte ori îl citesc: „*Dar Fiul Omului, când va veni, va găsi, oare, credință pe pământ?*”

Cred că putem găsi un răspuns acum, în Sărbătoare, împreună. Evident, dacă suntem încredințați că ne este adresată întrebarea fiecăruia dintre noi.

Acum te las, fii sănătos și vesel de Crăciun/ Și nu uita, când ești voios./ Române, să fii bun!

Pr. Eugen-Cătălin Păunescu



DRUM

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE CASA MUNICIPALĂ DE CULTURĂ ROȘIORI DE VEDE



Redactor Șef: Monica Tuinete

Tehnoredactare: Vladimir Mutu

Colectivul de redacție:

Domnița Neaga, Cristian Gabriel Moraru, Iulian Bitoleanu, Ion Scarlat, Ioan Romeo Roșianu, Petre Bozdoc, Gheorghe Tutcălău, Victor Osăceanu, Eugen Cătălin Păunescu, Virgil Andronescu,

Daniela Achim Harabagiu, Gabriel Argeșeanu, Aurelia Bărbuț, Marinela Rușanu, Veronica Cojocar, Monica Tuinete

Culegere texte: Monica Tuinete

Distribuire presă: Elvira Stângă

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Casa de Cultură, str. Dunării nr. 54 - 56, Roșiori de Vede. Telefon: 0247 460619.

E-mail: ziaruldrum_rosiori@yahoo.com

Răspunderea pentru conținutul materialelor publicate revine autorilor.

Tiparul executat la S.C. TIPOALEX S.A. Alexandria str. Ion Creangă nr. 53, Tel./fax : 0247 / 31 18 84

Cutița cu amintiri (X)

Păsări, flori și Dumnezeu



În frageda copilărie furam ligheanul mamei și-l ascundeam. Așteptam să plece la serviciu. Luam ghemul de sfoară pus și el bine și făceam o prințătoare. O prințătoare de păsărele. Rupeam din vreun pom un bețișor de forma literei y și de capătul contrar y-lui prindeam sfoara. Una lungă, lungă cât să stau departe de prințătoare. Pe capătul bifurcat ridicam o parte a ligheanului. Puneam *buza* obiectului metalic în *furcă* și sub acesta presăram grăunțe. De porumb, de grâu. Între timp construiam. Construiam o colivie din resturi de mobilă aduse de mama. Menirea deșeurilor era de a face focul în sobe. Nu erau bani așa mulți pentru lemne îndeajuns cât să înfierbânte sobele iarna! lerni grele cu zăpadă până peste gardul curții încremenită *boacă* de gerul necruțător. Fiind cel mai mare dintre frați, eram fochistul de serviciu al casei. Toată iarna și toată copilăria. Stam ascuns după vreun colț de casă și *hârști* trăgeam sfoara. Nu mai aveam timp să zboare. Săpam cu o lingură o gropiță lângă marginea ligheanului, băgam mâna și, una după alta, scoateam păsărelele frumoase colorate. Le puneam în *colivie* și astfel le ducem în casă. Să nu moară de frig, așa era scopul. Le admiram penajul, le dădeam firimituri și le puneam apă într-o cutiță de conservă. Uneori era doar una singură, alteori două-trei sau mai multe. Dacă era numai o vietate, dimineața o găseam fără viață. Dacă erau două sau trei, în rare cazuri patru-cinci, rând pe rând în fiecare dimineață se împuștau. Le aruncam pisicilor. Ce să faci cu o pasăre moartă? Părinții ne certau, ne explicau ..., dar, până la urmă, nu aveau cu cine vorbi și ne lăsau în copilăria noastră. Bine că nu făceam năzdrăvanii mai mari cât timp erau ei la muncă! Pițigoii, frumoșii pițigoii. În fiecare noapte, unul după altul își înfingeau

ghearele în gât. Așa îi găseam. Pe fiecare. Mai târziu am aflat că nu suportau traiul în captivitate. Că păsările sunt lăsate de divinitate ca să zboare, să umple cerul cu ciripitul lor. Mai târziu am aflat că până și florile se bucurau de glasul lor. Păsări, flori, oameni, Dumnezeu și iubirea dintre ei!

Toți avem acasă flori. La început de primăvară le scoatem pe balcon sau în curte. Să se revigoreze, să le vadă soarele, să le adie vânt primăvărat, să le ude ploaie răcoroasă, să fie aerisite. În special femeile se ocupă de acestea. Cu sensibilitatea inimii lor! Excepție, așa face și tatăl meu, mare iubitor și îngrijitor de flori: le scoate din glastre și pune în pământ pe unele. Pe altele ..., cu glaștră le așează la lumina soarelui. Mai sunt și unii care nu fac așa. Florile acestora devin din ce în ce mai palide, se ofilesc și apoi, încet-încet se ofilesc și mor. Florile au nevoie de pământ îmbropșat, de aer curat, de apă, de soare, de un ciripit de păsărele, de-o vorbă bună, de-o mângâiere ca și omul. Numai așa vor reînfrunzi, vor reînflori și vor face sămânța ce le va perpetua specia. Va veni vara și la fel de repede cum a sosit tot așa se va și duce. Dar în tot acest timp, relativ scurt, culorile și mirosul florilor vor bucura ochii, inima și sufletul grădinarului.

Toamna ... Spre sfârșitul acesteia, după întâia brumă, rând pe rând, florile revin în glastre și la loc ferit de colții nemiloși ai iernii. Mângâiate și iubite. Iubite și mângâiate. Mângâietoare de inimile celor care le îngrijesc din nou, la loc ferit de frig, pe pervazul unei ferestre de sub lumina fermecătoarei luni. Și nici acolo nu se plictisesc florile, dorm liniștite, comunicând prin vise cu florile iernii întipărite-n ferestre. Visează la vremea când iar vor fi ale cerului și ale pământului. Toți avem flori acasă și fiecare dintre noi visăm la primăvară și la mângâierea lor sub razele blândului soare. Viața florilor și viața grădinarului au nevoie să fie udate, hrănite, aerisite cu bucuria trăirii, au nevoie de ciripitul vrăbiilor, de întinderea necuprinsului albastru, de o vorbă bună, de-o mângâiere. De-o viață ...

Virgil ANDRONESCU,

redactor la Revista manifest „Litera 13” din Brăila

Priorități românești

Aurel Vlaicu

Aurel Vlaicu s-a născut în 19 noiembrie 1882 în comuna Bîntînți (azi numită Aurel Vlaicu) de lângă Orăștie din județul Hunedoara. Născut cu 10 ani în urmă lui Traian Vuia, și el a fost un inginer român, inventator și pionier al aviației române și mondiale, pilot timpuriu și constructor de aviație. A absolvit Liceul reformat-calvinist din Orăștie, liceu care din anul 1919 poartă numele său. Aici l-a avut coleg pe Petru Groza, cel ce avea să devină prim-ministru al României. Baccalaureatul și l-a luat în anul 1902, la Liceul Gheorghe Lazăr din Sibiu, orașul în care s-a împrietenit cu Octavian Goga, un alt viitor prim-ministru al țării și scriitor.

Și-a început studiile inginerești la Universitatea Tehnică din Budapesta unde a stat doar două trimestre după care și le-a continuat la Technische Hochschule din München unde a obținut diploma de inginer în anul 1907. În timpul cât a stat la München, a proiectat un aparat de zbor cu aripi batante proiect pe care l-a abandonat, convins fiind că viitorul aparține aeroplanelor acționate cu motor.

Apoi, a lucrat ca inginer la uzinele Opel din Russelsheim, de unde, după o perioadă de timp, la sfârșitul anului 1908, revine în satul natal. Aici, împreună cu fratele său, realizează un plan, chiar pe pășunea de la marginea satului, cu care face și începe ridicându-se până la o înălțime de 10-15m și planând pe o distanță de circa 80-100 de metri.

În octombrie 1909, realizează un aeromodel ce funcționează prin învârtirea elicelor cu ajutorul unor fire de cauciuc răsucite, modelul prezentat lui Spiru Haret, Ministrul Instrucțiunii Publice pe atunci. Spiru Haret entuziasmat de succesul lui Aurel Vlaicu cu acest aeromodel intervine pe lângă Ministerul de Război care aprobă fonduri pentru construirea aparatului în atelierele Arsenalului Armatei din Dealul Spirii. Aurel Vlaicu va construi aici un avion (numit Vlaicu I), avion echipat cu două ele coaxiale contrarotative acționate de un motor rotativ de 50 CP de proveniență franceză.

În 17 iulie 1910, după un rulaj de aproximativ 40 m pe Câmpul Cotrocenilor, avionul Vlaicu I pilotat de inventatorul său sa ridicat 3-4 m de la sol plutind în aer cam 50 m după care s-a așezat lin și sigur pe pământ. În aceea zi, Aurel Vlaicu a înscris în istoria aeronautică română pe primul constructor român care a inventat și construit primul avion în România. Învățând singur să zboare, Aurel Vlaicu a fost primul pilot care și-a încercat în zbor propriul său avion construit în țară, semnând totodată și actul de naștere al aviației românești.

Aurel Vlaicu a participat și la o serie de manevre militare. Se știe că, în 29 septembrie 1910, a dus „ordinul de operații” de la Slatina la Pietra Olt făcând ca România să devină a doua țară din Europa și a treia țară din lume, după SUA și Franța, care a folosit avionul în manevre militare.

La începutul anului 1911, construiește aparatul Vlaicu II (primul zbor în aprilie) cu care a făcut o serie de demonstrații prin țară: la Blaj, Sibiu, Brașov, Constanța, Tg. Mureș, Arad, Orăștie, Hațeg etc.

Pe 12 iunie 1912, primește brevetul de pilot nr. 52 eliberat de Federația Aeronautică Internațională după ce executase două activități de încercare cu avionul său pe câmpul de la Aspern (Austria). În vara aceluiași an, a participat la Concursul Internațional de Aviație desfășurat tot la Aspern în fața a 600 de spectatori și a 45 de concurenți din opt țări ale Europei, câștigând două premii (după alte surse cinci premii: un premiu I și patru premii II): un premiu I pentru viraje scurte și aruncarea proiectilului la țintă de la înălțimea de 300 m și un premiu II pentru aterizare la punct fix, clasându-se în final pe primul loc alături de celebrul aviator francez Roland Gaross, cel mai renumit pilot al acelor vremuri.

Pentru cititorii ziarului nostru, vom da câteva detalii despre Roland Gaross, al cărui nume îl poartă



marele turneu de tenis ce se desfășoară în capitala Franței în a doua jumătate a lunii mai aferent an. Roland Gaross nu a fost un mare tenisman al Franței, ci un excelent pilot de avioane pe plan mondial, declarat erou al Franței pentru meritele sale, faptele sale dovedite în Primul Război Mondial. După realizarea unor performanțe ca pilot pe plan mondial, s-a alăturat Armatei Franceze în calitate de pilot de vânătoare săvârșind fapte de vitejie, doborând aeronave inamice (germane). După un prizonierat de doi ani în Germania revine în Armata Franței (Escadrila 26) făcându-și datoria până pe 5 octombrie 1918 când este doborât și ucis în apropiere de Vouziers, cu o lună înainte de sfârșitul războiului și cu o zi înainte să împlinească vârsta de 30 de ani. Arena din Paris care găzduiește Openul Francez, unul dintre cele patru mari turnee de Grand Slam din toată lumea, îi poartă numele.

Dar, să revenim la Aurel Vlaicu. În urma concursului aviativ de la Aspern unde s-a clasat pe primul loc, cel mai cunoscut ziar vienez Neue Freie Presse scria: „Minunate și curajoase a executat românul Aurel Vlaicu pe un aeroplan original, construit chiar de zburător, cu două elici, între care șade aviatorul. De câte ori se răsucea (vira) mașina aceasta în loc, de părea că vine peste cap, lumea răsplătea pe român cu ovații furtunoase, aclamându-l cu un entuziasm de neînchipuit”.

În anul următor, prietenii săi, Magnani și Silișteanu, au finalizat construcția avionului Vlaicu III și cu ajutorul pilotului Petre Macavei au efectuat câteva scurte după măsurile necesare pentru a interzice alte încercări. În toamna lui 1916, în timpul ocupației germane, avionul Vlaicu III a fost expedit la Berlin, ultima dată fiind văzut în anul 1940.

În 13 septembrie 1913, încercând să treacă Munții Carpați pentru a participa la serbările organizate la Orăștie de Asociația ASTRA, avionul pilotat de Aurel Vlaicu s-a prăbușit deasupra comunei Bănești de lângă Câmpina. Ancheta a stabilit că pilotul a suferit un atac de cord în timp ce era la manșa avionului. Chiar dacă viața i-a fost curmată brusc, la 31 de ani neîmpliniți, Aurel Vlaicu a lăsat contribuții de necontestat în domeniul aviației, fiind amintit astăzi drept un pionier în acest domeniu, dar și un inginer și un inventator de excepție.

Printre invențiile sale, se numără și realizarea unei aripi cu profil variabil în zbor în funcție de unghiul de zbor și de viteza aparatului, stabilitatea ridicată a avionului și înclinarea la viraje fără eleroane, trenul de aterizare ușor – printre primele din lume cu roți independente, forma aerodinamică și construcție aproape în totalitate din aluminiu a fuselajului avionului Vlaicu III, reușite care i-au adus la 28 octombrie 1948, post-mortem, titlul de Membru de Onoare al Academiei Române. Pentru eternizarea numelui său: Aeroportul Băneasa poartă numele lui Aurel Vlaicu, la fel comuna natală, liceul din Orăștie și o comună din județul Mureș, iar Monetăria Statului, prin Banca Națională a României, a pus în circulație bancnota de 50 de lei pe care este imprimat chipul pilotului.

Prof. Ion SCARLAT

Foto: sursa internet

Înainte ca natura să moară

Mediul și echilibrele biologice în pericol

Din marile cicluri ale naturii

Pentru ca viața să-și poată desfășura cursul ei firesc, este necesar, printre altele, ca alcătuirea aerului să rămână neschimbată, ca oxigenul și azotul să se găsească în atmosferă mereu în aceleași proporții. Înaintea erei tehnologice se aprecia că oxigenul planetei ar fi putut fi consumat prin respirația oamenilor și animalelor în cursul a 10.000 de ani dacă, bineînțeles, el nu ar fi fost produs fără încetare în natură fără neobosiții lui fabricanți: „banalele” plante ale covorului vegetal, terestru și acvatic. Captând gazul carbonic din aer, mare parte din el provenind din respirația animală, plantele îl transformă în cursul fotosintezei în substanțe organice, eliberând cantități mari de oxigen. Minusculele plante care plutesc în straturile superficiale ale apelor și care alcătuiesc fitoplanctonul dau 70% din întregul oxigen aflat

în aerul globului, în timp ce plantele terestre, în pofida imensei răspândiri și a dimensiunilor mari, au un aport mai mic (30%). Zece mii de ani constituie, așa cum am văzut, o perioadă scurtă în decursul istoriei, iar procesele tehnologice ale erei contemporane care folosesc cantități imense de oxigen au făcut-o acum infinit mai scurtă. Dacă pe coastele SUA s-ar ridica ziduri înalte de câțiva kilometri, populația acestei țări s-ar sufoca în puțini ani din lipsă de oxigen.

Iată deci că atmosfera, care este un produs biologic indispensabil existenței noastre, trebuie prezervată, asigurându-se o balanță echitabilă între producătorii de oxigen (vegetația) și consumatorii acestuia. Orice perturbare care trece peste un anumit prag poate aduce cu ea catastrofa supremă. Iar pericolele sunt mai aproape de noi ca niciodată, iminente, neprevizibile și necruțătoare; cele

relatate vizând o parte a continentului nord-american ni le-au sugerat. Exemplificările pot fi mult mai numeroase. Un „Boeing-707” consumă 35 t de oxigen la fiecare traversare a Atlanticului; în următorii ani, se estimează că vor arde 120.000.000 t de oxigen anual, timp în care pădurile, în loc să fie mai numeroase pentru a compensa aceste enorme pierderi, se vor reduce, iar locurile vădovite de vegetație se vor înmulți.

Dacă înclinăm balanța în sens invers, trebuie să știm că o creștere cu 5% a oxigenului ar ridica riscul incendiilor la un nivel foarte mare, amenințând cu focul tot ce se poate arde. Concluzia se desprinde firesc și pledează pentru sprijinirea echilibrului natural ce se statornicește în mediul pe care-l locuim.

Atmosfera cuprinde în proporție de circa 80% un alt gaz indispensabil vieții și care se reface și se reîmpropășează tot datorită

activității biologice. Este vorba de azot. Organismul uman, ca de altfel organismele tuturor viețuitoarelor, animale și plante, are nevoie de azot pentru a produce aminoacizi care formează proteinele, aceste suporturi mirifice ale vieții.

Ciclul azotului începe atunci când minusculele bacterii care trăiesc în sol și în rădăcinile unor plante îl absorb din aer și-l unesc cu oxigenul sau cu hidrogenul, formând, după caz, nitriți, nitrați sau amoniac.

Sub aceste forme, plantele îl pot folosi în formarea producțiilor vegetale. De aici îl iau animalele erbivore și, prin intermediul acestora, animalele prădătoare. Iar toate la un loc alcătuiesc alimentele noastre, care ne furnizează azotul necesar.

Prof. Petre BOZDOC

(va urma)



ANUNȚ P.N.R.R.

Primăria Municipiului Roșiori de Vede a câștigat finanțare prin Planul Național de Redresare și Reziliență pentru două proiecte care au fost depuse în cadrul primului apel de proiecte, Componenta C5 - Valul Renovării, respectiv Componenta C10 - Fondul Local, urmând ca în perioada următoare să fie semnate contractele de finanțare.

Prin Componenta C5 - Valul Renovării, se va implementa proiectul „Renovarea energetică moderată a școlii Dan Berindei din Municipiul Roșiori de Vede, județul Teleorman”. Valoarea proiectului este de 5.132.997,74 lei (6.108.267,31 lei cu TVA). În cadrul acestui proiect sunt prevăzute lucrări de reabilitare termică a pereților exteriori, înlocuirea tâmplăriei exterioare cu tâmplărie performantă energetic, reabilitarea podului, reabilitarea planșeului peste pământ, modernizarea sistemului de încălzire. Obiectivul investiției este atât de a spori eficiența energetică a clădirii, cât și de a asigura reducerea emisiilor de carbon, în acest proiect fiind prevăzută și instalarea unei stații de reîncărcare pentru vehicule electrice. De asemenea, beneficiarii investiției, elevii și cadrele didactice, se vor bucura de condiții termice și sanitare adecvate.

Cel de-al doilea proiect „Extindere sistem supraveghere video - Poliția Locală din Municipiul Roșiori de Vede, județul Teleorman” va fi finanțat în cadrul Componentei C10 - Fondul Local, având o valoare de 3.692.025,00 lei (4.393.509,75 lei cu TVA). Astfel, este prevăzută instalarea a 101 camere de supraveghere video pe stâlpii de electricitate existenți, investiția fiind amplasată pe domeniul public, în intravilanul Municipiului Roșiori de Vede, precum și integrarea în noul sistem de supraveghere video a celor 31 de camere existente. În cadrul proiectului va fi implementat un soft de supraveghere video pentru identificarea automatizată a numerelor de înmatriculare ale vehiculelor, identificarea automatizată a situațiilor de încălcare a restricțiilor de depozitare a deșeurilor menajere și non-menajere, identificarea automatizată a situațiilor de încălcare a restricțiilor de parcare sau identificarea evenimentelor anormale. Investiția va contribui la creșterea calității vieții printr-un nivel sporit de siguranță a cetățenilor fie că sunt pietoni sau participanți la trafic.

Cupa 1 Decembrie la fotbal-tenis

Ziua Națională a României a ocazionat organizarea la Roșiori de Vede a **Cupei 1 Decembrie la fotbal-tenis**, pe două categorii de vârstă, sub 40 de ani, și peste 40 de ani, concurs prevăzut cu premii în bani! Inspectorul de specialitate Adrian Buracu, de la Compartimentul Sport al DCECS, ne-a declarat că a fost impresionat de actul sportiv al concurenților.

La final, primarul Mun. Roșiori de Vede, ec. Valerică Gheorghe Cîrciumaru, la rândul său un iubitor al sportului, a premiat câștigătorii, felicitându-i pe toți participanții.

Monica Tuinete
Foto: Cristi Miclăuș



1 Decembrie 2022 La mulți ani, România!

De 1 Decembrie, începând cu anul 1990, poporul român și fiecare cetățean al său, oriunde s-ar afla în lume, sărbătorește Ziua Națională a României.

Unirea tuturor celor de o limbă și de o lege, într-un singur și nedespărțit stat românesc a fost îndemnul lui Gheorghe Pop de Băsești, cel care a prezidat Adunarea Națională de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918. Aceste cuvinte, rostite în urmă cu 104 ani, au dat forță, încredere și mai ales au inspirat și au unit oamenii, iar astăzi, semnificația lor este la fel de puternică, prin menținerea speranței de unitate a întregului popor.

Valoarea unificatoare a zilei de 1 Decembrie ne oferă tuturor prilejul de a celebra împreună un moment crucial din istoria noastră, de a fi parte a unui pact de fidelitate față de Națiune și față de istorie, față de Constituție, față de lege și de consolidare a statului de drept și de gloriificare a făuritorilor Marii Uniri.

Același lucru s-a întâmplat și la Roșiori de Vede, la Statuia Eroului Necunoscut, unde, începând cu ora 11,00 s-au desfășurat manifestările dedicate Zilei Naționale. Au susținut alocuțiuni primarul Mun. Roșiori de Vede, ec. Valerică Gheorghe Cîrciumaru, prof. de istorie Alina Savu, s-a oficiat o slujbă de TeDeum susținută de preoți din Protoieria Roșiori de Vede, s-au premiat elevi roșiori cu rezultate deosebite obținute la diferite concursuri și campionate naționale, s-au depus flori și coroane în semn de omagiu și respect pentru jertfa supremă a eroilor neamului, s-au cântat cântece patriotice... și totul sub primii fulgi de zăpadă din acest an!

Lumea de mâine nu poate exista fără morală, fără credință și fără memorie. (citată din discursul rostit de **Regele Mihai** în Parlament la 25 octombrie 2011)

Monica Tuinete

Foto: pagina de Facebook a Primăriei Mun. Roșiori de Vede



COMUNICAT

Primarul municipiului, ec. Cîrciumaru Gheorghe Valerică, a participat joi, 24 noiembrie, în municipiul Călărași, la evenimentul de lansare a Programului Regional Sud-Muntenia 2021 - 2027; în acest program vor fi investiți peste 1,57 miliarde de euro în dezvoltarea regiunii.

Programul Regional Sud Muntenia susține, prin prioritățile de finanțare specifice, transformarea regiunii într-o regiune competitivă, cu localități prietenoase cu mediul, cu mobilitate urbană durabilă și mai accesibilă, o regiune mai educată.

Sursa: pagina de Facebook a Primăriei Mun. Roșiori de Vede

Pagină realizată de Monica Tuinete

Recenzia unei cărți

**„Cine își amintește de oameni...”,
de Jean Raspail**

Cine își amintește de oameni... este un roman scris de Jean Raspail în anul 1986, tradus din limba franceză în limba română de Gabriela Moldoveanu, apărut la Editura Eminescu în anul 1989. Cartea este scrisă și dedicată amintirii cercetătorului José Emperaire și soției sale, Annette Laming-Emperaire, care i-a continuat munca de cercetare:

„În amintirea lui José Emperaire, etnolog, care a știut tot ce se poate ști despre alakalufi, care i-a iubit și i-a respectat și a dispărut la 12 decembrie 1958, în urma unui accident, într-o grotă, în Strâmtoarea Magellan, unde, pornind de la vestigiile vechi de o sută de secole, încerca să reconstruiască istoria acestui popor disprețuit.”

„În amintirea soției sale, Annette Laming-Emperaire, decedată în 1977, care a continuat opera soțului său.”

„Ei își spuneau Oameni. Au ajuns la acest capăt al lumii — care va fi numit mai târziu Țara Focului — după o migrație al cărei început se ștесе din amintirea lor. Împinși mereu de alte și alte valuri de năvălitori, au străbătut în mii și mii de ani un continent, în ignoranță și teroare. S-au stabilit acolo unde părea că nimeni nu-i va putea ajunge vreodată, atât erau de crude cerul, pământul și marea în acel infern austral. Poate că au fost cândva un popor, dar au ajuns doar câteva clanuri, apoi câteva familii. Într-o bună zi, a rămas doar Lafko, fiul lui Lafko cel din negura vremurilor — ultimul dintre Oameni, cel pe care îl aflăm pe prima și pe ultima pagină a acestei cărți, încercând să-și găsească în furtună o minusculă plajă unde să poată muri singur. În răstimpul dintre visul lui Henrique Navigatorul și apariția corăbiilor lui Magellan, Oamenii, «sălbaticii», au contemplat cursul Istoriei și au îndurat-o. Măine, Lafko se va pierde în noapte. Cine își amintește de Oameni...”

Jean Raspail a fost scriitor, jurnalist, explorator, teoretician al conspirației, născut la 5 iulie 1925, în localitatea Chemillé-sur-Dême, Franța și decedat la 13 iunie 2020 (anul în care ne aflăm la momentul scrierii acestei recenzii) la Gerontology Center Henry Dunant — Lcc Ssr Croix-Rouge Française, Paris, Franța. Multe dintre lucrările sale tratează personaje istorice, popoare indigene și explorarea geografică. Raspail a primit numeroase premii pentru opera sa, între care prestigioasele premii literare franceze: Marele premiu pentru roman și Marele premiu pentru literatură ale Academiei Franceze.

Dintre cărțile sale amintim: *Tabăra Sfinților* (1973); *Toporul stepelor* (1974); *Septentrion* (1979); *Eu, Antoine de Tounens, regele Patagoniei* (1981); *Insula Albastră* (1988); *Sire* (1990); *Pescarii lunii* (1990); *Sapte Cavaleri* (1993); *Inelul pescarului* (1995); *Regele de dincolo de mare* (2000); *Adio, Țara Focului* (2001); *Kingdoms of Boreas* (2003); *Intr-o canoa pe căile navigabile ale regelui* (2005).

Din toată opera sa au fost traduse doar două cărți în limba română (din câte știu eu), și anume *Cine își amintește de oameni...* și *Tabăra sfinților* (2019, Editura „Frontiera” din Timișoara). Este de menționat faptul că *Tabăra Sfinților* este o carte considerată de unii a fi o carte profetică, de alții o carte rasistă, acestea fiind motivele pentru care a fost mult timp ignorată. Cu timpul, romanul lui Raspail, *Tabăra Sfinților*, este apreciat ca fiind o scriere excepțională care, după mai bine de 30 de ani, a fost tipărit în multe tiraje.

Deși cartea *Cine își amintește de oameni...* pare a fi un roman de ficțiune speculativă și de aventuri, întrucât scenele redată sunt destul de greu de închipuit că s-au întâmplat aievea, pe parcursul lecturii având impresia, în unele momente, că te afli în una din cărțile lui Jules Verne, cum ar fi spre exemplu, *Călătorie spre centrul pământului*, ea (cartea) este inspirată din cea mai cruntă realitate trăită de poporul Kaweskarilor de la momentul descoperirii lor până la stingerea acestui neam.

Autorul descrie în carte viața așa cum era înțeleasă și pe care o trăiau acești oameni la ei acasă, în acel mediu ostil, rece și umed, în care copacii putrezeau și se transformau într-o magmă verde, soarele se iveau rar, iar cerul era înțepoșat și atât de aproape, încât nu le permitea să vadă munții înghețați ce mărgineau canalele navigabile. Fuga de pe o plajă pe alta și neînțelegerea în locul în care un membru al clanului lor a fost luat de *Ayayema* sau celelalte două spirite ale râului. Goi, unși cu grăsimе de foc să poată rezista frigului, vânau, mâncau, trăiau, erau la ei acasă, perfect adaptați celui mediu umed și rece, până au apărut străinii.

Cartea marchează momentul trecerii tuturor „devoratorilor de ocean” de la Don Henrique Navigatorul, cel care a navigat cel dintâi apele strâmtoării numită mai târziu Strâmtoarea Magellan, momentul trecerii lui Magellan prin strâmtoarea ce îi poartă numele, al lui Darwin, al misionarilor creștini, al impostorilor și speculanților condorii acestui neam. Al celor care au încercat, fără să știe sau să gândească, că acești oameni erau perfect adaptați de-a lungul secolelor trăite

în acea zonă, în care *Ayayema*, spiritul râului, îi pândește neîncetat, cu o climă extrem de ostilă și improprie civilizației, precum și momentul morții ultimului viețuitor al clanului alakalufilor întâmplată în secolul trecut (XX).

Este remarcat și momentul deciziei că pământul este rotund, decizie exprimată prima dată într-un birou din Nürnberg de „Vizionarul metodic al globului nostru rotund și desăvârșit, creierul iluminat care l-a conceput...”, care storcea din gurile navigatorilor flamanzi, portughezi, în schimbul a nimic, descoperirile lor de-a lungul coastelor braziliene, „cu douăzeci de ani înaintea lui Magellan” în capitolul *Secretele Nürnbergului*.

„Așa se ivește Lafko — pe neașteptate — din neantul unde îl ținuse Dumnezeu ascuns cincizeci de secole, fiindcă, dincolo de universul lui, două din bărcile sale, la câțiva ani distanță, luate de *Ayayema* în vacarmul unei nopți cu furtună, în timp ce el dormea pe uscat, au plutit în voia soartei până la Nürnberg, traversând timpul și spațiul”.

De asemenea, este remarcat între personajele acestui roman, pe lângă oamenii Țării Focului, personalități celebre între care naturalistul Charles Darwin, care, deși îi disprețuia pe Alakalufi, notând că aceștia — *Pecherais* — cum îi numea, „fără a manifesta ostilitate, nu se supun nimănui”, a descoperit „cu emoție” la atingerea Fuegiei (*Waka* pe numele ei de băstinașă), când au găsit-o singură după șase luni și voind să o ducă în Anglia, „că e plăcută, cu tot jegul care o acoperă”. „...” era mai fină decât congenenii ei și, mai ales, mai puțin înfricoșată de omul alb. Mai curând atrasă... Adovedit-o.”

Însuși scriitorul, în anul 1951, cu prilejul unei călătorii în Țara Focului, a fost martor timp de o oră la o scenă în Strâmtoarea Magellan pe care nu o va uita niciodată, în care a „întâlnit pe nișoare, pe vânt, una din ultimele bărci ale alakalufilor”: „Timp de o oră am fost martorul unei scene”, asemănătoare cu cele descrise și de alți călători, de Byron, Bougainville, Dumont d'Urville, amiralul Barthés și chiar de José Emperaire însuși și chiar de Darwin, care a vizitat în scop de cercetare de mai multe ori acea zonă australă.

Acea scenă avea să „obsedeze pe scriitor”, după propria-i mărturisire, „în cartea Jocul Regelui și în alte două cărți ale mele, dându-i în această carte adevărata dimensiune, pe măsura eternității în care odihnește acum acest popor”.

„Această întâlnire la răscruce de vremi stă la temelie cărții mele: câțiva carbuni aprinși în mijlocul bărcii pentru a reaprinde focul, două femei în zdrențe, un copil abătut, trei văslași de dincolo de lume... Numai măsurând prăpastia care mă despărțea de acești nefericiți, am fost în stare să mă apropiu de ei”, prăpastie resimțită de toți cercetătorii și comandorii de nave care au navigat în apele strâmtoării Magellan.

„Alakalufii au purtat diferite nume în lunga lor istorie, dar nimeni în afară de José Emperaire n-a știut cum își spuneau ei înșiși: Kaweskar, Oameni. S-a considerat că nu aveau o limbă adevărată, exprimându-se prin onomatopei. În realitate aveau o limbă foarte bogată, din care lipseau în mod tragic doar cuvintele care exprimă fericirea și frumusețea”, spune Jean Raspail în *Cuvânt înainte către cititorii mei*.

„Ei își spuneau kaweskar, asta înseamnă oameni. Mai apoi, albi care i-au exterminat, le-au spus alakalufi, dar i-au numit și cu alte vorbe de ocară. Lafko era un nume obișnuit printre ei. Lafko, fiul lui Lafko... Acest neam iese pe neașteptate din neantul a cincizeci de secole neștiute, în care i-a ținut Dumnezeu față de restul oamenilor, după ce o furtună i-a desprins lui Lafko două bărci de la țarm, iar acestea, au ajuns, din Țara de Foc, dintr-un loc care se va numi în timp, Capul Fecișoarelor, plutind în neștire, la Nürnberg.”

„Apoi, au venit și albi în țara lui Lafko. Intervenția lor, a făcut ca primul neam strămutat de Dumnezeu în Ceruri, să fie cel al Kaweskarilor.”

Lafko, care înseamnă zi, fiul lui Tau, care este fiul lui Lafko ș.a.m.d., este personajul principal al cărții, al căru nume este perpetuat de la bunic la nepot de la începutul timpurilor, omul care are încredăcinat în ființa sa spiritul liber ce nu poate fi îngărdit și nici luat de omul alb.

„Omul vâslește cu înverșunare. Erau patru, erau opt... Numărătoarea devine un cântec care ritmează bătaia vâslelor la suprafața apei. Pe fundul bărcii, alte vâsle, inutile acum, sunt așezate ordonat. Omul este singur.”

De ce *Cine își amintește de oameni...*? În această carte, scrisă în 1986, la aproape o jumătate de secol (1951) de când a întâlnit barca pe care a mărturisit că nu o va uita niciodată, Jean Raspail mărturisește despre kaweskarii sau alakalufii cum le-au spus oamenii albi. Ea reprezintă un strigăt peste veacuri a dreptului la viață care le-a fost curmat, drept pe care nu au știut și nici putut să și-l strige la momentul întâlnirii cu omul alb, ci doar să își accepte dureroasa stare de slăbiciune în fața acestuia, stare care ea însăși i-a ucis pe cei mai mulți dintre ei.

Cu toți știm că anul 2020 a fost și este încă unul neobișnuit pentru întreaga omenire din cauza pandemiei create de noul coronavirus.

Căutând în propria-mi bibliotecă, această carte mi-a sărit la propriu în mâini și, citindu-i titlul, mi s-a părut un semn divin, o revelație a nepunții omenirii, fie ea și civilizată. În data de 18 mai 2020, cu mai puțin de o lună față de data morții scriitorului, respectiv 13 iunie 2020, (coincidentă, premoniție), aflându-mă acasă în carantina declarată stare de urgență la nivel național, îmi sare pur și simplu în mâini *Cine își amintește de oameni...*, carte pe care nici nu mai știam că o am!

Apreciez că romanul lui Jean Raspail și-a atins, după părerea mea, scopul, acela de a grați pentru și în numele kaweskarilor, oameni, pe care omul alb i-a numit alakalufi, care în limba kaweskarilor înseamnă: „Dă! Dă-mi! Dă-mi repede ceva, străine!”.

În altă ordine de idei, pornind numai de la titlul cărții, se poate observa că acesta vestește o profecie și o atenționare a nimicerii oamenilor de către oameni, care ne paște, se pare, pe toți, în contextul actualei pandemii și ce-o mai urma, ca un tribut al civilizării și evoluției omului pe care Dumnezeu le-a îngăduit pe acest pământ.

Aceste gânduri, devenite cântec, revin ca o obsesie: „Omul vâslește cu înverșunare. Erau patru, erau opt... Numărătoarea devine un cântec care ritmează bătaia vâslelor la suprafața apei. Pe fundul bărcii, alte vâsle, inutile acum, sunt așezate ordonat. Omul este singur.”

Dincolo de subiectul dramatic și greu de digerat pe care îl tratează: istoria vitregă a poporului alakaluf, Kaweskar — care înseamnă Oameni —, care a traversat oceanul fugind de năvălitori pentru a trăi liber și extincția acestui popor, cartea este una fascinantă! O recomand cu drag!

Daniela Achim HARABAGIU

ADOLESCENTUL DE AZI

Un DRUM de succes

A sosit timpul să îmi aștern gândurile pe hârtie și pentru cel de-al șaselea articol din viața mea. Este finalul lunii decembrie, al anului 2022, Anul European al Tineretului. Nici nu realizez când a zburat timpul...

Așteptăm cu nerăbdare Crăciunul, sărbătoarea Nașterii Mântuitorului Iisus Hristos. Aceasta, după cum bine știm, este celebrată, în fiecare an, la data de 25 decembrie, fiind veche încă din secolul al III-lea, tradiția lui Moș Crăciun, bătrânul bărbos, ce poartă un costum roșiat și aduce daruri copiilor cuminți, făcându-și apariția chiar mai târziu, în secolul al XIX-lea, alături de spiridușii care i-au devenit prieteni. Înainte, primele sărbători de Crăciun se derulau pe parcursul mai multor zile, dar o strategie a Bisericii a permis dispariția vechilor obiceiuri și tradiții păgâne, care au fost înlocuite cu această sărbătoare a creștinătății din decembrie, Biserica din Orient păstrând data de 6 ianuarie. Culoarele specifice Crăciunului, pe care noi, adolescenții, ne dorim atât de tare să le integrăm în ținute alese, precum roșu (sânge, sacrificiul Mântuitorului), verde (viață, simbol al eternității), alb (puritate, împăcare cu sine și cu cei din jur) ș.a. reprezintă alte detalii ce țin de legende și tradiții diverse.

De asemenea, ne apropiem cu pași repezi de Anul Nou, începerea următorului an calendaristic. Stabilirea zilei de 1 ianuarie ca dată la care să înceapă anul a fost făcută, prin lege, de către Iulius Caesar, conducător politic și general al Romei, în anul 46 î. Hr., stabilirea religioasă a datei, având loc, pentru prima dată, în anul 1691, de către Papa Inocențiu al XII-lea. La multe popoare antice din emisfera nordică, anul începea la 1 martie. În epoca contemporană, Anul Nou este întâmpinat în noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie, noaptea de Revelion (din

limba franceză: „réveillon” = „trezire”, aici cu sensul de ospăț la miezul nopții), cu artificii, iar rudelor și prietenilor făcându-li-se urări de noroc și sănătate („La mulți ani!”) și petrecând împreună, stabilind planuri pentru noul an.

Eu, anul acesta, mi-am regăsit crezurile, am realizat că cei mai neașteptați oameni ți-ar putea aduce zâmbetul pe buze, iar cei pe care îi ai de un car de ani în viață te pot părași în câteva secunde, când găsești pe cineva mai interesant. Am descoperit că voluntariatul îți poate încălzi inima în moduri nemiintălnite și că schimbul de experiențe are loc chiar și atunci când nu îți dai seama și nu e programat.

Cu toate acestea, eu, alături de mulți alții, sărbătoresc și trăinicia ziarului „DRUM”. Așa cum prof. Ion Scarlat a mărturisit în ediția celuiiași ziar, din decembrie 2021: „Ziarul «DRUM» a renăscut (17 decembrie 1997) din cenușa vremurilor, precum Pasărea Phoenix”. Am emoții, acum că scriu despre un lucru ce a însemnat și va însemna întotdeauna ceva atât de important pentru mine: punctul de plecare pe drumul meu spre excelență în literatură. Cred că este un început promițător. Din iulie 2022, atunci când mi-am făcut debutul cu primul articol („Viața ca un rollercoaster”), am întâlnit o mulțime de oameni de valoare ai literaturii române, am obținut premii atât la concursuri de proză județene, cât și naționale și am aflat noi tehnici de scriere, critică literară și redactare. Iar acesta este doar începutul!

Știu, acum, că anul 2022 va rămâne veșnic viu în mintea și în amintirile mele. Am evoluat extrem de mult și mi-am făcut ideile auzite și să conteze.

Sărbători fericite tuturor!

Bianca Tutunaru

elevă la Colegiul Național „Anastasescu”
voluntar EUROPE DIRECT Teleorman

Premii pentru premianți

Primarul municipiului Roșiori de Vede, ec. Cîrciumaru Gheorghe Valerică, a premiat cu ocazia Zilei Naționale a României, în cadrul manifestărilor organizate cu acest prilej, tinerii roșioreni talentați, cu rezultate remarcabile la învățatură, în sport, în activitatea literară și artistică: Maria Alexia Brabete (12 ani) – Campionatul Național de tenis de câmp – campionă națională, Dora Alexandra Iatan (17 ani) – Concursul Național de Creație „Nicolae Moromete” – Premiul I, secțiunea Poezie, Bianca Cătălina Tutunaru (17 ani) – Concursul Național de Creație „Nicolae Moromete” – Premiul I, secțiunea Proză, Octavian Mihalache (14 ani) – Media 10 la Evaluarea Națională, Eric Cristian Enache (13 ani) – Campionatul Național de Karting

– Campion național, Eduard Niță (21 ani) – Campionatul Național de Drift – Campion național, Ansamblul de dansuri populare „Voiniceii” al Școlii Gimnaziale „Zaharia Stancu” din Roșiori de Vede, reprezentanți ai municipiului nostru în diferite festivaluri naționale și internaționale.

L-am remarcat pe Eduard Niță îmbrăcat în costumul de pilot, cu tricolorul pe umeri, care, cu prietenie și dezinvoltură, a salutat toți premianții înainte de a primi diploma din mâinile primarului roșiorean, ec. Valerică Gheorghe Cîrciumaru

Tuturor sincere felicitări! Ne faceți mândri că suntem roșioreni!

Monica Tuinete

Foto: Facebook Primăria Mun. Roșiori de Vede



Să mai citim puțin!

O istorie a literaturii roșiorene

Iordan Datcu (XV)

Alți etnologi monografiați conștiincios de istoricul literar Iordan Datcu mai sunt: Constantin Eretescu, G. T. Kirileanu și Gheorghe I. Neagu.

În cartea apărută în 2017, la editura târgovișteană Bibliotheca, I. Datcu ne prezintă personalitatea proteică a lui Constantin Eretescu. Mai întâi, **memorialistul**, reperabil în cărți precum *Pensiunea Dina, jurnal de emigratie* (Ed. Fundației Culturale Române, București, 1995) și *Turnul de veghe. Jurnal de exil* (vol. I, 2013; vol. II, 2016; vol. III, 2016) care i-au adus „cele mai nedrămuite laude din partea unor critici literari cu autoritate” (p. 27), apoi, **prozatorul și povestitorul** (*Mat în trei mutări*, roman, scris în colaborare cu Al. Calais, apărut în foileton în „Lupta”, nr. 65-94, 1 octombrie 1986-15 februarie 1988; *Noaptea*, roman, Editura Hiatus, Providence, 1988; *In căutarea Alexandrei*, roman, Ed. Cartea Românească, București, 1999; *Party cu un ceas mai devreme*, roman, Ed. Universal Dalsi, București, 2001; *Urișul Guguza și alte povești actuale*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2007; *Dragă Maria*, roman epistolar, Ed. Criterion Publishing, București, 2009; *A doua naștere*, roman, Ed. Humanitas, București, 2012). Ulterior publicării acestei monografii, lui Constantin Eretescu i-a apărut anul acesta un nou roman, *Capcana* (Ed. Spandugino), semn că autorul are o certă vocație de prozator.

Eretescu mai este analizat și în ipostaza de **eseist** (*Fetele lui Ianus. America văzută de aproape*, Ed. Fundației Culturale Române, București, 2001; *Periscop. Mărturiile unui venetic*, Ed. Eminescu, București, 2003; *Cu ochii în zare. Exilați, emigranți, pribegi*, Ed. Paideia, București, 2011), **dramaturg** (*Dezvăluirile târzii ale unui pretins martor ocular*, piesă în 3 acte, Ed. Criterion Publishing, Atlanta, 2000; *Sala de așteptare*, teatru, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2014), **etnolog** (*Vrăitoarea familiei și alte legende ale orașelor lumii de azi*, Ed. Compania, București, 2003; *Folclorul literar al românilor. O privire contemporană*, Ed. Compania, București, 2004; *Fata Pădurii și Omul Noptii. În compania ființelor supranaturale*, Ed. Compania, București, 2007; *Știra Apei. Studii de mitologie și folclor*, Ed. Etnologică, București, 2007; *Mission en Roumanie. Culegerea de folclor românesc a lui Hubert Pernot - 1928*, Academia Română, Ed. Fundația Națională pentru Știință și Artă, București, 2009; *Visul lui Owen. Întâmplări, superstitii, povești vechi și noi*, Ed. Paideia, București, 2009; *Cerbul din Cadillac. Folclor urban contemporan*, Ed. Etnologică, București, 2010; *Moartea lui Patroclu*, studii și articole de etnologie, Ed. Etnologică, București, 2015) și chiar **ziarist** (un capitol distinct din monografie tratează activitatea lui C. Eretescu ca redactor pentru America la publicația „Lupta”/„The Fight”).

În finalul *Argumentului* cărții, Iordan Datcu, face următoarea mărturisire care-i trădează ancorarea puternică în receptarea fenomenului literar contemporan, în acest caz fiind vorba despre receptarea critică a operei unei „distinse personalități a exilului românesc anticomunist”: „De mai bine de un deceniu, recenzez cărți ale lui Constantin Eretescu. Despre cărțile pe care

nu le-am comentat la momentul apariției lor am scris ulterior. Cartea aceasta, pe care o apreciez ca o introducere în opera lui Constantin Eretescu, dorește să fie o contribuție la mai buna cunoaștere a bogatei sale activități.” (p. 7). Lucru care i-a și reușit, conchidem noi, parcurgându-i cu nesat întreaga carte.

Pasiunea pentru cercetare a lui Iordan Datcu este vădită și în monografia dedicată lui G. T. Kirileanu (RCR Editorial, București, 2021), în fapt, o riguroasă cercetare panoramică a operei unei personalități culturale românești de anvergură. Autorul îl surprinde pe Gheorghe Teodorescu Kirileanu în următoarele ipostaze ale creativității: cercetător al creației populare, editor, diarist, și istoric literar. Face deopotrivă o incursiune rafinată în istoria relațiilor acestui om de cultură cu familia regală a României, cu prințul Barbu Știrbei, dar și cu figuri proeminente din epocă precum istoricul Nicolae Iorga, etnologul Petru Caraman, editorul și criticul literar Perpessiciu ori compozitorul George Enescu. Concepută temeinic după o metodă proprie, pe care și-a perfecționat-o în timp, monografia consacrată personalității și operei lui G. T. Kirileanu este o altă cărămidă esențială pentru construirea zidurilor templului culturii române autentice.

Despre Gheorghe I. Neagu, etnologul teleormănean născut pe meleaguri ialomițene, Iordan Datcu a publicat studiul monografic intitulat *Gheorghe Neagu, etnolog* (Ed. Arvin Press, București, 2004). Cele mai importante studii ale folcloristului Gh. I. Neagu i le editează tot I. Datcu sub numele destul de sugestiv *Studii de etnologie* (Ed. Tipoalex, Alexandria, 2004), pe a cărei copertă tronează următoarea apreciere critică:

„Ovid Densusianu își încheie astfel studiul *Folclorul. Cum trebuie înțeles* (1910): «Între ce este și ce a fost mîntea noastră trebuie să întindă mereu punți de lumină – și numai cine înțelege aceasta este adevărat om de știință; ceilalți, care nu văd decât o mică parte din infinitatea de fapte, care iau în seamă ori numai prezentul, ori numai trecutul – aceia sunt „jumătate învățați”, ca „jumătate-oamenii” despre care vorbesc basmele.» Gheorghe I. Neagu a întins astfel de punți de lumină prin raportarea colindelor ialomițene tipărite de el în 1946 la cele culese de G. Dem. Teodorescu pentru colecția sa de *Poezii populare românești* (1885), prin raportarea baladelor teleormăneane culese și tipărite în *Folclor din Câmpia Dunării* (1969) la baladele culese din același spațiu cultural de către Christea N. Tapu și tipărite în *Materialuri folclorice* (1900), prin setul de credințe, superstitii și amintiri de la informatori din Călărași Vechi, incluse în *Antologia Bărăganului* (1935), dând astfel curs îndrumărilor profesorului Ovid Densusianu și făcând cu alte cuvinte cercetare modernă.”

Prin urmare, prin aceste monografii literare prescule exhaustive, Iordan Datcu face un serviciu neprețuit culturii române întrucât dă o orientare critică necesară pentru cunoașterea operelor și personalităților unor intelectuali autentici ai României moderne.

Prof. Cristian Gabriel MORARU

Lecturi în lumină

Cristian Gabriel Moraru: Genuri nobile

Până în prezent, tânăra scriitoră Cristian Gabriel Moraru și-a pus semnătura pe aproape douăzeci de cărți, cele mai multe de poezie, dar și de critică și istorie literară sau antologii lirice se epice.

Din noiembrie 2017, editează revista de cultură și atitudine „Teleormanul cultural”, al cărei redactor-șef este, reușind să grupeze în jurul său pe mulți dintre scriitorii acestui spațiu geografic, dominat de forța benefică a unui *spiritus loci*.

Cartea *Genuri nobile*, „un florilegiu jurnalistic”, cum autorul însuși o numește, adună între copertele sale materiale ce țin de domeniul reportajului, anchetei, interviului, segmente considerate de teoreticienii stilului publicistic drept genuri jurnaliste nobile.

Structurată în nouă capitole, în funcție de tematică, lucrarea dobândește unitate tocmai prin diversitatea materialelor încorporate, apărute în ultimii ani, în publicații cunoscute din țară sau în revista pe care C. G. Moraru o conduce, o bună parte dintre articole fiind inedite.

Variatatea tematică a speciilor jurnaliste (articole și știri culturale, comentarii literare și recenzii de carte, cronică de film și cronică revistelor ce îi parvin la redacție, interviuri cu personalități culturale recunoscute și medalioane literare ...) este completată de câteva texte în proză, sub semnătura autorului, și nepublicate până acum (o revelație pentru mine!), fapt ce mă face să afirm că C. G. Moraru posedă și reale calități de prozator.

Eferescenta viață culturală teleormăneană, și nu numai, este surprinsă de autorul lucrării în detaliu. Lansări de cărți, expoziții de artă, activități culturale prilejuate de diverse evenimente, fie că au avut loc în județul nostru, fie în alte județe, unde C. G. Moraru a fost invitat, sunt prezentate pe larg și însoțite, în cele mai multe cazuri, de imagini fotografice, lucru care conferă cărții un aspect plăcut, ca să nu mai vorbim de căldura și dragostea autorului pentru cei despre care scrie.

Un capitol aparte este rezervat editorialelor apărute în „Teleormanul cultural”, în care tânăra redactor-șef prezintă poziția oficială a publicației față de subiecte de actualitate, importante pentru cititori. Prin editorialele semnate, C. G. Moraru dovedește o cultură generală aprofundată (să nu uităm că este profesor de limba și literatura română), un simț al umorului și al ironiei, care potențează valoarea scriiturii.

Într-o altă secvență a cărții, sunt incluse câteva interviuri cu personalități literare din județul nostru. Intervievatorul abordează interviul de tip explicație, determinându-l pe interviuat să-și justifice opiniile legate de o anumită problemă, în speță de creația sa, prin răspunsuri la întrebări concise, clare, directe, puse în cunoștință de cauză, fiindcă C. G. Moraru deține multe informații (prin documentare) despre cel cu care dialoghează, dialogul decurgând firesc, natural, fără sincope.

Medalioanele literare, dedicate unor valori recunoscute ale culturii românești, precum Mircea Eliade și Petru Comarnescu, dar și unor colegi din redacția ziarului roșiorian „Drum”, sunt adevărate bijuterii artistice, autorul punând în lumină latura pozitivă a acestor oameni, partea frumoasă a vieții și activității lor creatoare. Meticulozitatea cu care autorul *Genurilor nobile* receptează o carte pe care a lecturat-o și despre care scrie, în capitolul „Recenzii”, sporește pe de o parte valoarea lucrării, dar și admirația cititorului privind polivalența celui care le-a întocmit.

Sunt convinsă că *Genuri nobile*, al cărei titlu ne duce cu gândul atât la noblețea scrisului cât și la noblețea suflătoare a celui care scrie, va fi receptată pozitiv de cititori, fiindcă ea depune mărturie despre activitatea creatoare a unui timp istoric, dintr-un spațiu cultural care i-a dat literaturii pe Marin Preda, Zaharia Stancu, Gala Galaction ...

Domnița NEAGA

Membră a Uniunii Scriitorilor din România

Evenimente culturale

Lansări de carte
la Casa Municipală de Cultură din Roșiori de Vede

De o toamnă bogată în evenimente culturale au avut parte roșiorienii anul acesta, printre acestea numărându-se și două lansări de carte ale unor scriitori, care, deși fac parte din generații diferite, fac cinste urbei noastre, contribuind cu opere valoroase la sporirea tezaurului cultural roșiorian și teleormănean.

Prima dintre ele a fost cea a prolificului scriitor roșiorian Cristian Florin Diniță, care, sâmbătă, 24 septembrie 2022, și-a lansat la Casa Municipală de Cultură cel de-al patrulea volum de autor, mai precis romanul *Orice este posibil* (Ed. ePublishers, București, 2021), care apare după încă două romane publicate la aceeași editură bucureșteană (*In căutarea celui pierdut*, 2018; *În mâna destinului*, 2021) și un volum de poezii, *În tonuri de culoare* (Ed. Aius, Craiova, 2021), apărut în seria nouă a colecției „Drum”.

Moderatoarea evenimentului, la care au participat familia, prietenii și colegii, dar și scriitorii Domnița Neaga, membră a Uniunii Scriitorilor din România, și Mihai Athanasie Petrescu, a fost nimeni alta decât neobosită doamnă Monica Tuinete, referent pentru creație artistică al DCECS, care a prezentat cartea și a oferit un moment de lectură în tandem cu autorul romanului, care a incitat publicul prezent să-și achiziționeze cartea. Despre resorturile intime ale creației tânărului prozator roșiorian

au vorbit poeta și criticul literar Domnița Neaga, respectiv prozatorul M.A. Petrescu.

A doua lansare de carte care a suscitat interesul publicului larg a fost cea din 18 octombrie 2022, când scriitorul Cornel Basarabescu, membru al Uniunii Scriitorilor din România, și-a lansat tot la Casa de cultură roșioriană cartea *Student în perioada de dezgheț a comunismului 1966-1971* (București, Ed. Semne, 2022), un fel de memorialistică despre anii studenției sale bucureștene în contextul ușoarei liberalizări de după 1965 din perioada comunistă, respectiv amintiri despre Roșioriul anilor '70 și școlile roșiorene unde a profesoat ca dascăl de limba română.

O carte inedită prin conținutul ei despre care au vorbit dna Monica Tuinete, referent, și dl Silviu Arsu, director al Casei Municipale de Cultură, în prezența unui public numeros și alcătuit din prieteni, colegi, oameni de cultură roșiorieni. *Per aspera ad astra* este dictonul latinesc care s-ar potrivi de minune efortului realizat de intelectualii roșiorieni de a mai salva câte o clipă de sublim din efemerul zilei! Felicitări celor doi autori și îi așteptăm cu noi apariții editoriale care să facă deliciul publicului cititor interesat!

C. G. Moraru

Meridiane critice

CULTURA, LITERATURA, ARTA ÎN VOIVODINA (II)
COSTA ROȘU — Personalități românești din Voivodina. 1734-2004

- continuare din numărul anterior -

Personalități.

Nu puțini universitari și chiar academicieni proveniți de pe aceste meleaguri iugoslave au sfințit fie țărâmul natal, fie Europa, SUA ... Din capul locului merită menționat prof. Coriolan Ghilezan (domiciliat în Novi Sad), matematician de talie universitară, Ileana Ursu Mago (din Belgrad), Marin Secoșan, medic și psiholog, trăitor la Chicago, care a văzut lumina zilei tot la Torocu, Eugen Boia, alt licențiat adoptat de americani din Cleveland, chimistul Ionescu Gaspar Ranagojec, istoricul Ion Nicola, eseistul cu doctorat în filozofie, Ion Dejan (Universitatea Novi Sad). Minimum, zece universitari români originari din Banatul Sărbesc după 1950! Nu vom omite amănuntul semnificativ cum că Gheorghe Alexici (1864-1936) a fost prof. univ. dr. la Budapesta, la Facultatea de Litere. Nici pe acela că Slavco Almăjan (născut în 1940), absolvent de facultate la Novi Sad, a funcționat totodată ca prof. univ. dr. la aceeași instituție. În plus, preocupat de film.

Alte nume de referință: Ion Baba, președintele Uniunii Românilor din Voivodina, psiholog, jurnalist, traducător; Ion Cișmaș (născut în 1959) a fructificat vocația politică prin posturi de rang înalt, întâi de președinte al Comunității Românilor din Serbia, ulterior ca deputat în

parlamentul acestei țări natale, în 2000, iar casa a păstrat-o tot la Vârșet. Ziarist, fondator de reviste. Pe tronson similar, Tudor Ghilezan, tip care deține în cv o deportare, fapt ce nu i-a estropiat cariera, dimpotrivă, calitățile l-au propulsat la statutul de director la editura Libertatea.

Intelectualul Ion Jianu (stabilit la Vârșet), doctor în Drept, va parcurge treptele politicii, devenind în 1923, deputat în Parlamentul sârbesc. Lucian Marina (1954, Vârșet) — jurnalist, dublu absolvent de Drept la Novi Sad și Zagreb, a reținut multe premii internaționale. A lucrat la Departamentul de Tv. novisadian. Prestigioase activități și colaborări la institute academice din lume.

Unii intelectuali au absolvit Literele la Sorbona (Ion Miloș) sau Belgrad și București (Ionela Mengher), alții Filosofia la Novi Novi Sad și masteratul în istorie (Mircea Măran), construindu-și reputația pe dimensiunea scriitoricească, publicistică (Gligor Popi), inclusiv, cu ocuparea fotoliului de director de organ media (din Zagreb). Câteodată, s-a optat și pentru locația București pentru masteranzi și doctoranzi (tot Ionela Mengher) și, finalmente, pentru rezidențiat. Jobul de bază — ziaristica radiofonică, emisă aici și în afară. Atât Ionela Mengher, cât și Mircea Măran au contabilizat multe simpozioane în străinătate ...

Cazul lui Ion Miloș dezvăluie un spirit polyvalent — scriitor, traducător —, european, talmăcitor cu 20 de volume în panoplie din Eminescu, Bacovia, Blaga, Ana Blandiana, D. R. Popescu, Mircea Dinescu, adică valori literare perene. Dexteritatea și harul operării cu funcția metalinguală i-a netezit drumul spre diverse uniuni/comunități scriitoricești din cinci țări: România, Serbia, Suedia, Republica Moldova, Macedonia.

Un veritabil internaționalist, imposibil de găsit în spațiul românesc ... Vasile Vasko Popa (1922-1991), academician sârb, deopotrivă scriitor și traducător, a viețuit la Belgrad. Nu numai academician în țara natală, ci și la alte înalte foruri străine. Gligor Popi a redactat și publicat peste 400 de studii, eseuri. După Facultatea de Litere de la Vârșet, Ion Flora a prestat activitate la „Libertatea”, pe urmă a luat drumul Bucureștilor alăturându-se cenaclștilor de la „Junimea”, Mircea Nedelciu, Gheorghe Crăciun, Gh. Iova, Ioan Lăcustă, Constantin Stan, Sorin Preda, sfătuit de criticul și prof. univ. dr. Ovid S. Crohmalniceanu. Cel ce a văzut lumina zilei la Satu-Nou, în 1950, a practicat concomitent literatura și traducerea, una dintre inițiative concretizându-se în *Antologia de poezie*, 1998 (Editura Paralela 45).

(va urma)

Prof. Dr. Iulian BITOLEANU

„Verba volant, scripta manent”

Jurnal de scriitor

(urmărire din pag. 2)

Cu el am văzut prima oară Parisul interbelic, am mers pe urmele pașilor lui Cioran, Eliade și Ionesco, le-am simțit tinerețea, am avut ocazia să-i cunosc pe Monica Lovinescu și Virgil Ierunca, la ei acasă, am văzut masa lui Sartre de la Café de Flore. El m-a învățat bucuria cunoașterii și miracolul fiecărei zile a vieții. M-a învățat să fiu om întreg. Mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a dat șansa să trăiesc o mulțime de ani în preajma lui Mihai Șora și să mă bucur de prietenia lui. La Mulți Ani, iubită călăuză spre tot ce înseamnă esența omeniei!”

* ADPP-ul montează Luminițele de Crăciun. În ciuda faptului că multe orașe au renunțat la această tradiție din cauza crizei energetice globale, în orașul de pe Vede, nu sunt puțini cei care se bucură. Printre ei – și tu. Spirit contemplativ și sentimental. Măcar această bucurie nu ți-a fost luată. Faptul că zeci de stelute vor străluci pe străzile orașului în preajma marilor sărbători – este un semn că luminița de la capătul tunelului există.

* Criza din ce în ce mai adâncă ce se instalează în Europa și Asia riscă, de asemenea, să pună în pericol economia globală care încearcă să-și revină din încetinirea cauzată de pandemia de coronavirus. Odată cu apropierea iernii, criza energetică bruscă ce lovește lumea amenință lanțurile de aprovizionare deja încercate, provoacă tensiuni geopolitice și ridică întrebări despre cât de pregătită este lumea pentru o tranziție către forme mai ecologice de energie”(https://romania.europalibera).

* Aura Doinița Badea: „Ei bine, DA!!! E oficial!!! Suntem în așteptarea unei minunate

ființe ... Un pic mai mult de 7 săptămâni!! De asemenea și noi suntem foarte șocați dar fericiți. Aproape nu pot să cred, avem atât de multe sentimente amestecate ... Un amestec de anxietate, nervozitate, bucurie. Suntem cu adevărat într-o dulce așteptare. Inițial nu am vrut să scriu aici pe facebook, dar cum voi îmi sunteți prieteni, am decis să o fac oficial. Suntem fericiți !!! Câți dintre toți cei care mă cunosc și-ar fi imaginat asta? Dar uite că DA, așteptăm! Așteptăm sosirea lui Moș Crăciun, în doar 7 săptămâni!!! HO, HO, HO!!!”

8.11.2022 – Soborul Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil și al tuturor puterilor cerești. Arhanghelul Mihail este conducătorul oștilor cerești-îngerești, iar Arhanghelul Gavriil a fost trimis de Dumnezeu la Fecioara Maria să-i dea vestea că îl va naște pe Mântuitorul Iisus și tot el a dus dreptilor Ioachim și Ana vestea zămislirii Maicii Domnului.

9.11.2022 – Sf. Ierarh Nectarie Taumaturgul de la Eghina – Trăind ca un înger în trup și iubind neîncetată rugăciune, tăcerea, smerenia, postul și milostenia, Sfântul Nectarie trăgea pe mulți la Hristos, revărsând în jurul lui pacea, bucuria și lumina cea necreată a Duhului Sfânt, prin care mângâia și odihnea pe toți care veneau la chiliia lui.

* Și mașina Monicăi, înaintând printre lumini și umbre și frunze de noiembrie spre Mănăstirea Coșoteni.

10.11.2022 – Profesorul, poetul Gheorghe Tutcălu trecea și ducea o plasă cu portocale, pe bicicletă. Bufnițele își întrețineau somnul de frumusețe sub privirile trecătorilor ... Cineva își cumpărase un Fiat roșu (de colecție) ...

Medalia aniversară „75 de ani de la Marea Unire”

Mai întâi a fost amintirea Daciei. Apoi, conștiința apartenenței la aceeași comunitate ca origine, limbă, credință, tradiții și port, conștiința care i-a făcut pe locuitorii celor trei țări românești să realizeze că nu sunt decât părți ale aceluiași popor și să facă tot ce le stă în putere pentru a fi un întreg. Generația de la 1848, cea instruită în marile universități ale Europei, a fost cea care a hotărât să depășească toate barierele ridicate de contextul internațional și să reușească ca la 24 ianuarie 1859 să pună piatra de temelie a

constituirea României Mari.

Printre demersurile menite să marcheze, an de an, aniversarea celui mai important moment din istoria noastră a fost și emiterea de medalii. Una dintre acestea a fost bătută în anul 1993, la împlinirea a 75 de ani de la înfiptuirea Marii Uniri.

Pe avers apare harta României Mari care cuprinde Catedrala Reîntregirii din Alba-Iulia. Jos, în dreapta, inițialele gravurii EBC, iar între două cercuri concentrice, legenda: 75



României moderne.

Un alt reper important în cronologia istorică a României a fost dobândirea independenței ca urmare a Războiului din 1877-1878, ceea ce a constituit încă un pas pe drumul spre făurirea unui stat unitar.

Făcând încă un salt istoric de aproape patru decenii, Primul Război Mondial (1916-1918) a furnizat contextul pe fondul căruia unirea Basarabiei, a Bucovinei și a Transilvaniei cu Regatul României a dus la



DEANI DE LA MAREA UNIRE. 1918 – 1993.

Pe revers, în centrul, este redată fațada Sălii Unirii din Alba-Iulia, dedesubt inițialele AZ și legenda circulară: 1918. 1 DECEMBRIE. 1993. ALBA IULIA.

Medalia are muchia netedă și un diametru de 60 mm.

Muzeograf **Veronica Cojocar**
Foto: sursa internet

„Slavă Ucraina!”?...

Desigur că titlul articolului are darul de a șoca pe cititori, prin semnul întrebării care se află după cel al exclamării, de la sfârșitul binecunoscutei lozinci sau expresii cu care suntem obișnuiți de când a început Războiul din Ucraina. Dar de ce ar fi incorect și nu ar fi indicat să rostim „Slavă Ucraina (Ucrainei)”? Dar nu numai pentru Ucraina, ci pentru toate țările de pe pământ. Prin urmare, nu ar trebui să existe de exemplu „Slavă Rusia!”, „Slavă Franța!”, „Slavă Serbia!” sau „Slavă Statele Unite ale Americii!”. Nici măcar „Slavă România!”. Slavă niciunei țări. Și nici nu este normal să se rostească „Slavă” pentru vreo persoană importantă, vreo personalitate a istoriei oricare ar fi aceasta, oricare ar fi meritele sale, chiar dacă ar fi vorba despre un erou al unei națiuni sau una trecută în rândul sfinților.

Deci, în ceea ce ne privește pe noi românii, nu putem sau nu ar trebui să spunem nici, de exemplu, „Slavă lui Ștefan cel Mare sau lui Mihai Viteazul!”.

Și acum justificarea pentru cele susținute, prin traducerea corectă a cuvântului „Slavă”, care, în primul rând, nu are nicio legătură cu femininul de la „slav”, care definește o categorie de popoare europene, chiar dacă termenul este de origine slavă într-adevăr. Din necunoașterea concretă a problemei, din snobism și uneori din dorința unora de a părea lingușitori, de a nu rămâne mai prejos decât alții, mulți folosesc această expresie când e vorba de susținerea țării victime a războiului.

Totuși, să spunem că acest cuvânt are o conotație strict religioasă și nu trebuie să-i fie acordat decât un sens divin. „Slavă Domnului”, „Slavă Ție, Doamnel!” sau „Slavă lui Hristos!” exclamăm atunci când ne exprimăm recunoștința față de Divinitate sau satisfacția pentru reușita unui lucru. Putem și trebuie să-L Slăvim și să-L Lăudăm pe Domnul, pentru că în acest fel aducem mântuirea pentru noi și întreaga lume! Doar la modul figurat și cu totul și cu totul prozaic, metaforic, putem să extrapolăm și să spunem de exemplu „a ridica pe cineva în slăvi sau în slăvile cerului”, însemnând a elogia, a lăuda peste măsură sau „a ridica casa în slavă” cu sensul de a face zgomot, țărăboi.

Istoricul expresiei „Slavă Ucraina!” sau „Slavă Ucrainei!” („Slava Ukraini!”) începe odată cu perioada 1917-1921, în timpul Revoluției bolșevice, când ucrainenii au dorit să formeze un stat independent, ieșind din fostul Imperiu țarist. A fost o lozincă laică fără nicio conotație religioasă, greșit și exagerat formulată și lansată.

Această sintagmă laică a fost reiterată în anii '90, când cu adevărat Ucraina a devenit, în 1991, o țară suverană, în contextul dezmembrării Uniunii Sovietice. S-a mai strigat și se strigă „Slavă Eroilor!” („Heroiam Slava!”), s-a strigat într-un timp chiar, și mai deplasat, „Slavă cazacilor!” cazacii fiind cei care, în trecutul istoric al Ucrainei, prin secolul al XVII-lea, ca regiune geografică, sunt considerați de către ucrainenii astăzi drept strămoși, fapt prezentat într-un episod al serialului ucrainian pe care l-am derulat aici pe parcursul acestui an.

Dacă ne uităm în Dicționarul Explicativ sau desigur, acum e la modă, pe Google, remarcăm mai multe înțelesuri ale cuvântului „Slavă”, din care cele cu adevărat corecte sunt „măreție, grandoare a divinității”. Sensuri care decurg din acestea, atribuite lui Dumnezeu, sunt „înaltul cerului, văzduh”. Celelalte, printre care, glorie, faimă, onoare, renume, preamărire, grație, datorită, mulțumită, reprezintă o depărtare de la sensul de bază, o forțare a lucrurilor și sunt specifice pământenilor, muritorilor de rând, creații ale divinității. De acord, în engleză, Slava este „Glory”, în franceză, este „Gloire”, dar esența nu este laică, cea pe care o dăm noi românii cuvântului glorie, ci cea sacră.

Problema înțelegerii și folosirii termenului este deci mai ales una strict religioasă și nu doar etimologică, lingvistică. Și putem face asta în primul rând prin intermediul studiului și interpretării Bibliei. Dar poate că cel mai simplu ar fi să ne amintim rugăciunea pe care se cuvine să o rostим zilnic cei care suntem cu

adevărat credincioși. Este Tatăl Nostru, cea mai puternică rugăciune creștină care, conform capitolului 6: 9-13 al Evangheliei după Matei, a fost rostită de Iisus Hristos ca răspuns la cererea apostolilor Săi de a-i învăța cum să se roage și în care mărturisim „Că a Ta este Puterea și Împărăția și Slava în veci!”. Deci a Ta și numai a Ta, deci a Creatorului, a lui Dumnezeu! Am putea să înlocuim „slavă” cu „glorie” sau „faimă”? Evident că nu, pentru că aceste cuvinte ne sunt specifice doar nouă, pământenilor.

Slăvirea lui Dumnezeu Tatăl a fost scopul lui Iisus pe pământ, astfel, în Ioan 8:54, aflăm că Iisus a spus „Dacă mă Slăvesc Eu însumi, Slava Mea nu este nimic, Tatăl Meu Slăvește El, despre Care voi ziceți că este Dumnezeuul vostru!”. Iar manifestarea cea mai mare a Slăvei lui Dumnezeu, cum citim în Ioan 3:15, este răstignirea Fiului Iisus Hristos. Deducem clar din acestea că nici măcar Mântuitorul, Fiul Domnului, nu poate avea Slava, fără puterea lui Dumnezeu, singurul care o poate avea și da, ca atare nimic pământean nu poate da Slava cu excepția lui Dumnezeu și nu o poate deține decât dacă este de origine divină. Este foarte important de știut și înțeles acest lucru.

Dacă citim și interpretăm așa cum se cuvine dar Biblia, atât Vechiul cât și Noul Testament, deducem că Slava lui Dumnezeu este una nematerială, o energie ce izvorăște din Sfânta Treime, o lumină din lumina necreată. Slava Domnului se arată ca o lumină, Dumnezeu fiind cunoscut ca unic Creator și Proniator (purător de grijă) al întregului Univers.

Slava Domnului se arată deci ca o lumină, ca o strălucire. Slava lui Dumnezeu se vede ca atotputernicie a lui Dumnezeu, împotriva căruia nici cel mai puternic conducător, suveran, din lume, nu îi poate sta împotrivă. Slava lui Dumnezeu devine energie sfințitoare și vindecătoare pentru omul căzut care a pierdut slava, adică Harul Dumnezeiesc, primită de la Adam la începutul existenței lumii. Mai putem spune că Slava Domnului este Harul care umple sufletul omului păcătos care își mărturisește păcatele și gustă din Trupul și Sângele Domnului.

În concluzie, Slava este puterea creatoare infinită a lui Dumnezeu, pe care numai Tatăl Creator o poate avea, este temelia pe care noi toți trebuie să ne construim credința. Mântuitorul spune la un moment dat că de nu vom vedea minuni și semne nu vom crede în Dumnezeu; este bineînțeles valabil și invers. Aceste minuni și semne sunt parte din Slava lui Dumnezeu.

Și atunci cum putem noi accepta ca acest termen exclusiv sacru, atribuit al lui Dumnezeu, al Sfintei Treimi, să fie transferat unor țări sau persoane, oricât de pozitive, demne de elogiat ar fi sau ar părea ele? Cu certitudine, „Slavă Ucraina!” nu poate exista decât într-o lume laică, care nu cunoaște semnificația reală, profundă a termenului divin „Slavă”. „Glorie, Onoare Ucrainei!” putem spune.

Foarte interesant și pe alocuri nostim, dacă nu penibil, este faptul că astfel de lozinci „Slavă Ucrainei!” sau „Slavă Eroilor!” sunt folosite ca parole sau devize patriotice pentru a intra în anumite clădiri din Ucraina, mai ales astăzi, școli, instituții, restaurante ...

Dacă acest articol ar fi citit cu obiectivitate, ar da de înțeles de ce nu putem și nu am avea dreptul creștin și, dacă vreți, și moral de a afirma o astfel de expresie, aparent înălțătoare, dar care împietrează credința în Dumnezeu. Cu siguranță că Tatăl nostru îi iartă pe cei care nu știu ce spun sau ce fac așa cum și Hristos a spus și s-a rugat pe Cruce când a fost răstignit. Dar să nu abuzăm! Ar fi prin urmare indicat ca, în cazul în care vrem să ne referim la oameni, țări, sau orice altă entitate, care au o semnificație absolut deosebită prin ceea ce înseamnă, acest cuvânt de excepție să fie înlocuit cu cuvinte care par, dar nu sunt de fapt chiar sinonime, precum Glorie, Faimă, Onoare sau Cinste, pentru că se cuvine doar Creatorului ...

Prof. Victor Gabriel OSĂCEANU

(Urmare din pag. 1)

public european avizat, sensibil la

prioritățile Uniunii Europene.

La finalul evenimentului, am transmis mesajele noastre pentru viitorii economiști de a se implica și de a-și face auzite vocile! Pentru că doar împreună construim viitorul Europei!

• **Lecția de informare europeană la Școala Gimnazială Stejaru**

În data de 8 decembrie, am plecat la „colindat” într-o altă localitate a județului Teleorman și nu oricum, ci încărcăți cu informații europene pentru elevii și profesorii de la Școala Gimnazială Stejaru.

Și ne-au primit cu multă bucurie zeci de copii extrem de interesați să primească **Lecția de informare europeană** despre:

Anul European al Tineretului și prioritățile Uniunii Europene pentru

Și pentru că am descoperit elevi care



Evenimentul a avut loc cu sprijinul directorului instituției, prof. Daniela Vișinică, și cu participarea altor cadre didactice, printre care: prof. Marin Radu – director adjunct, prof. Cristiana Piper-Savu și prof. Florentina Ilie.

Mulțumim tuturor!

Ca modalitate de educație interactivă și non-formală dedicată elevilor și cadrelor didactice, campania de teatru social de responsabilizare a

subiecte precum: nepăsarea, ignoranța, degradarea mediului înconjurător,



comunității se desfășoară cu ajutorul voluntarilor ED Teleorman, acțiune prin care dorim să contribuim la crearea unui

dezinformarea, manipularea, etichetarea și discriminarea, public capabil să participe la dezbateri privind



anul 2022, despre **Pactul verde european și O Europă pregătită pentru**

au primit informația europeană cu sufletul la gură, ne-a fost foarte greu să stabilim cel mai implicat elev.

După două „tururi de scrutin”, votul democratic a desemnat câștigătorul diplomei pentru cel mai activ copil și anume **Ștefania Toma**, de la clasa a V-a. **Felicitări, Ștefania!**

Mulțumim pentru invitație și colaborare directoarei Școlii

Gimnaziale Stejaru, **prof. Valentina Foamete**, dar și tuturor cadrelor didactice implicate!

era digitală, despre **Spațiul învățării** și necesitatea implicării și exprimării opiniilor, despre dezinformare și manipulare și modul în care acestea pot fi combătute, despre activitatea și

proiectele instituțiilor europene și ale EUROPE DIRECT Teleorman, precum și despre oferta educațională propusă instituțiilor școlare de centrul european de informare din județul Teleorman.

